

HOSPITALSKLOVNEBESØG I BØRNE- OG UNGDOMSPSYKIATRIEN - FORANDRINGSFORTÆLLINGER

Modelfoto

INDHOLD

FORANDRINGSFORTÆLLINGER OG VIRKNINGSFELTER	3
RELATIONER	4
STEMNINGER	5
HÅB OG DRØMME	6
SELVFORSTÅELSE OG HANDLEKRAFT	7
BEHANDLING	8
30 FORTÆLLINGER	9
ANDET SELVBILLEDE	10
ENERGI TIL LEG	11
ESTER VIL BESTEMME	12
BLODPRØVE VIA SKYPE	13
BRO TIL EN ANDEN LIVSSITUATION	14
DRIKKE SALT VAND	15
ET DUSIN DIAGNOSER OG EN DOSIS D-VITAMIN	16
EN GOD DELER — EN NY FORTÆLLING	17
EN VRED SPORTSFAN	18
ER I ÆGTE?	19
FARVEL TIL DIT TREÅRIGE JEG	20
FODBOLDSPILLER	21
GÅTUR MED KLOVNE	22
HENTE VAND	23
HUND OG KLOVNEANGST	24
I SKOLE	25
OLIE TIL CIRKUSCYKLEN	26
AT SIGE FARVEL	27
PÅSKEÆGGET	28
TIGERPIGEN	29
SKÆRMET DRENG FÅR BESØG	30
SKJULTE EVNER	31
TANDBØRSTE MED SWUNG!	32
KLOVNEFOBIEN BLEV RASET VÆK	33
TYGGEGUMMISTRÆK	34
UD AF SENGEN	35
VRED DRENG	36
UNDSKYLD	37
EN PLAN — MIN PLAN	38
ØNSKESTØV	39

FORANDRINGSFORTÆLLINGER OG VIRKNINGSFELTER

Hvordan dokumenterer man virkningerne af mødet mellem hospitalsklovne og de børn og unge, som er indlagt i psykiatrien? Det poetiske møde, som sker i nuet og er flygtigt og fint, som spindelvæv i vinden, men hvor man alligevel fornemmer et samlende mønster: Det gør noget! Men hvad?

Noget af det kan vises med tal, men meget af det vigtige undslipper de målbare spørgsmåls logik. Derfor har Danske Hospitalsklovne i samarbejde med Socialt Udviklingscenter SUS arbejdet med evalueringsmetoden Most Significant Change (MSC), hvor fortællinger om forandring står i centrum.

Fortællinger hjælper med at fastholde den flygtige hverdag i en detaljerigdom, der gør det muligt at forstå noget nyt om den. Og forandringsfortællinger hjælper med at beskrive det der sker imens noget forandres: en stemning; et menneskes handlemuligheder; en relation.

Forandringsfortællinger giver plads til nuancer og unikke handlingsforløb, men rummer samtidig en systematik: de er historier om konkrete situationer eller forløb, hvor der er *sket en ændring* i et barn eller en ungs verden, som er *vigtig* og hvor *hospitalsklovnene har bidraget* til, at forandringen kunne ske.

I dette hæfte finder du en samling af 30 forandringsfortællinger fra hospitalsklovnenes arbejde i børne- og ungdomspsykiatrien. De er anonymiseret men ellers tro over for det, der skete i situationen, sådan som fortælleren husker det.

De fleste af fortællingerne er indsamlet af hospitalsklovnene selv, som blev trænet i fortællemetoden undervejs i evalueringsforløbet. Nogle af fortællingerne er indsamlet af observatører fra Socialt Udviklingscenter SUS og fra Danske Hospitalsklovnnes sekretariat. Det har blandt andet gjort det muligt at indfange forandringsfortællinger set fra det psykiatriske personales perspektiv.

Fortællingerne er blevet læst og analyseret af hospitalsklovne samt af en modig og engageret medarbejder fra psykiatrien, som deltog på en analyseworkshop. Her blev fortællingerne grupperet i forskellige virkningsfelter og deltagerne udforskede — med afsæt i fortællingerne — hvad de forskellige virkningsfelter handler om: hvad er det for forskelle hospitalsklovnene gør — og hvad er det, de gør, for at skabe den forskel?

Fortællingerne kan ordnes i 5 forskellige virkningsfelter: områder hvor hospitalsklovnenes arbejde gør en forskel. På de kommende sider får du en helt kort beskrivelse af hvert virkningsfelt og af, hvad det er, hospitalsklovnene gør, når de skaber den forskel, virkningsfeltet handler om. Ved hvert virkningsfelt er det angivet, hvilke fortællinger der især siger noget om det. Derefter følger fortællingerne i tilfældig rækkefølge.

RELATIONER

At kunne hjælpe et barn eller en ung på vej til at få det bedre forudsætter en relation. Fortællingerne beretter om børn og unge, der har det svært i relationer: de er angste; fulde af mistillid; grænsesøgende eller lukket inde i deres egen forestillingsverden. Historierne fortæller om hospitalsklovne, der lykkes med at række ud og skabe eller forandre relationer. De skaber kontakt til børn og unge, der ellers ikke vil kontakten. De bringer positiv forstyrrelse ind i relationer og gør nye interaktioner mulige. De hjælper med at forbinde børn/unge med personalet og med andre børn/unge. Og de giver børn og unge et ufarligt rum, hvor de kan øve sig i relationer.

**Ester vil
bestemme**

s.12

Energi til leg

s.11

**Skærmet
dreng får
besøg**
s.30

Som hospitalsklovne kan man bevidst komme ind som den laveste i hierarkiet. Det gør det trygt for barnet/den unge at være med, for de skal ikke være bange for, at gøre noget galt.

Hospitalsklovne er skæve og mange børn og unge føler sig rigtig skæve. Det giver spejling: det er ok.

Hospitalsklovnene er et fælles tredje for mange. Nogle holder sig for sig selv, men når klovnene har været der et par gange, ønsker de ofte at være med.

Hospitalsklovne bringer kaos ind i en velordnet verden. De fjoller med personalet, får dem med på at lege og kan dermed bygge 'relationsbroer' der, hvor de mangler.

Klovne kan også påtage sig roller, der spejler børns/unges opførsel. Det giver dem mulighed for at se sig selv lidt udefra og øve sig i at være i relationer på gode måder.

**Et dusin
diagnoser og en
dosis D-vitamin**
s. 16

Påskeægget
s.28

**Fodbold-
spiller**
s.21

**Gåtur med
klovnen**
s.22

Undskyld
s.37

Er I ægte?
s.19

Tigerpigen
s.29

At sige farvel
s.27

STEMNINGER

Stemningen på en psykiatrisk afdeling kan være tynget. Der er børn, unge og familier der står i en svær situation, og der er mange svære følelser i spil. Selve det at hospitalsklovnen træder ind i et rum, kan ændre stemningen. Det kan ses i folks ansigter. Fortællingerne viser, hvordan hospitalsklovne kan være med til at skabe stemningsskift på forskellige måder. De kan skabe forventningens glæde og efterlade en afdeling lidt mere lys og let. De kan fornemme og gribe en stemning, anerkende den, skabe plads til den og dermed åbne for, at andre stemninger også får plads. De kan bringe kaos og leg ind i fastlåste situationer, og gøre det muligt at slippe det svære lidt. Og de kan skabe rum, hvor søde børn/unge også må være vilde, eller vrede børn/unge også må være sjove og opfindsomme.

Andet Selvbillede
s.10

En vred sportsfan
s.18

Et dusin diagnoser og en dosis D-vitamin
s. 16

Tyggegummi-stræk
s.34

Bro til en anden livssituation
s. 14

Vred dreng
s.36

Når hospitalsklovne går ind i et rum, så kalibrerer de. Forsøger at finde ud af hvilken stemning barnet eller den unge har, og starter der. Altid!

De anerkender og udforsker de stemninger, der er i rummet. Det kan fx være ved at spejle dem, eller ved at spørge til dem. På den måde er det erfaringen, at stemninger åbner sig og bliver bevægelige.

Hospitalsklovne opfordrer aldrig børn og unge til at komme ud af den stemning, de er i. De lader dem selv komme frem til nye veje ved at tage dem seriøst der, hvor de er.

Nogle gange arbejder hospitalsklovnene imod stemningen i rummet. Vender den på hovedet og bringer kaos ind i det fastlåste. Skubber lidt til grænserne. Men altid med respekt for ikke at overskride dem.

Det kræver tæt og godt samarbejde med personalet. De skal lege med *ogsætte* grænser, hvis de kan se, at noget bliver for meget.

HÅB OG DRØMME

Når man har det allerværst, er det svært at tro på en bedre fremtid. Drømmene og håbet slukkes. Det gælder også mange af de børn og unge, der er indlagt i psykiatrien. Fortællingerne vidner om, at samværet med hospitalsklovnene kan være med til at vække drømme og håb til live — om ikke andet for en stund. I fortællingerne er der børn og unge, der får følgeskab i drømme, de allerede går og tumler med, men som måske ikke er klar til en handleplan. Der er børn/unge som oplever at gøre noget, der giver energi, og bliver inspireret til at gøre mere af det. Der er også nogle, der, måske blot for en kort stund, får adgang til selve følelsen af at drømme i en tid, der ellers er præget af alvor. Eller får lov at vende behandlingssystemets planer på hovedet og lave sine egne regler for, hvad en plan kan være.

**Bro til en anden
livssituation**
s.14

Skjulte evner
s.31

**Tandbørste
med Swung**
s.32

**En plan
- min plan**
s.38

Ønskestøv
s.39

Hospitalsklovnene er nysgerrige og har ikke en bestemt ide om, hvordan en drøm for fremtiden skal se ud.

De arbejder poetisk og uforpligtende. Drømme og håb behøver ikke at antage faste former eller blive til konkrete planer.

De griber de små strå af energi og forhåbninger, de finder hos børnene og de unge. De forsøger at få dem til at vokse ved at tænke med og være fantasifulde sammen med barnet/den unge. De siger 'ja, *og...*' frem for 'ja, *men...*'

De er et bevidst modspil til 'de voksnes' ide om fremtidsplanlægning for på den måde at åbne andre veje til at drømme.

SELVFORSTÅELSE OG HANDLEKRAFT

For børn og unge i psykiatrien er selve deres *selv* på spil. De er i en situation, de måske har svært ved at begribe - eller hvor omverdenen har svært ved at begribe dem. Derfor kan de være alvorligt ramt på deres handlekraft og selvforståelse. Fortællingerne viser børn og unge, der oplever at være forkerte eller for "krøllede", eller at blive stempet som sådan. Mødet med hospitalsklovnene kan give dem en oplevelse af, at blive mødt — og have potentialer - netop i kraft af deres krøllethed. Historierne fortæller også om børn og unge, der finder vej til at opdage — og vise — sider af sig selv, som ellers ikke får lov at fylde hos dem. Og de beretter om børn/unge, der i en hverdag af mange 'skal-ting' finder et lille rum, hvor de har mulighed for at bestemme noget selv. De øver sig i at sige til og fra, uden at der sker noget ved det. Eller i at gøre noget, der ellers føles forbudt. Nogle gange er handlingerne ganske små. Alligevel kan de være vigtige!

Andet selvbillede
s.10

Skulte evner
s.31

En god deler
s.17

Hente vand
s.23

**Tandbørste med
swung**
s.32

Ud af sengen
s.35

**Farvel til dit
treårige jeg**
s.20

**En plan - min
plan**
s.38

**Olie til
cirkuscyklen**
s.26

Hospitalsklovne byder børn og unges initiativer velkommen og går med. De leder efter talenter, som de siger højt og udforsker. Og så er de altid med på at lave ballade.

Som hospitalsklovn ved man ikke altid, hvad man skal gøre. Så de fornemmer sig frem, responderer på barnet/den unge og tager nogle chancer. Det skaber et rum, hvor man gerne må prøve sig frem.

Hvis et barn siger fra, er det ok - hospitalsklovnene skal ikke noget bestemt med dem. Og de dukker op igen næste uge og vil gerne lege.

Hospitalsklovne ser de små forvandlinger, nyder dem og giver dem plads uden at gøre et stort nummer ud af det.

De møder børn og unge, hvor de er og anerkender dem i deres egen virkelighed. Det kan for eksempel indebære at acceptere et barn som værende en tiger, når det siger, at det er det. Ved naivt og imponeret at lytte til, hvad barnet/den unge har at fortælle, bliver hans eller hendes version af virkeligheden gjort gyldig og forståelig.

Det kræver tæt og tillidsfuldt samarbejde med personalet, fordi det indebærer, at hospitalsklovne og personale nogle gange ser børnene/de unge forskelligt.

BEHANDLING

Hospitalsklovnene er en del af en hverdag, hvor formålet er at udrede og behandle, for at hjælpe børnene og de unge til at få det bedre. Fortællingerne vidner om, at hospitalsklovnene nogle gange kan bidrage til eller hjælpe behandlingen på vej. Det kan være i mødet med hospitalsklovnene, at barnet/den unge finder et rum til at øve sig i noget, eller overvinde noget, eller mestre noget, de har brug for, for at få det bedre. Det kan også være i legen mellem klovne og børn/unge, at personalet har mulighed for at observere og se det, der er udfordrende for barnet/den unge, eller omvendt få øje på skjulte ressourcer. Begge dele understøtter deres behandlingsarbejde. Hospitalsklovnene kan også bidrage til de positive relationer mellem personale og børn/unge, som der er brug for i behandlingsprocessen. Endelig kan klovnene hjælpe børn/unge med at gennemføre noget - fx en blodprøve - som de skal, men synes er svært.

**Hund og
klovneangst**
s.24

I skole
s.25

Drikke saltvand
s.15

Energi til leg
s.11

Nogle gange er hospitalsklovnene en slags værktøj for personalet. Lidt som en dirk eller en skruenøgle. Men det er altid på børnenes præmisser og altid som en del af klovnerelationen.

Det fungerer godt, når hospitalsklovne og personale mødes ved klovnevagtens start og slutning, så der er dialog om børnene/de unge og opgaven.

Ved hjælp af leg og nysgerrighed viser hospitalsklovnene indimellem nye veje til at nå et barn/en ung. I det formålsfrie møde sker der nogle gange noget nyt, som personalet kan bygge videre på.

Når hospitalsklovnene interagerer med et barn/en ung skabes et rum, hvor hans eller hendes udfordringer og stærke sider folder sig ud i praksis. De får mulighed for at øve sig eller overvinde noget. Og det skaber en slags 'scene', hvor personalet kan kigge på og få vigtig viden om barnet/den unge.

Klovnene kommer med kaos. De vender på hovedet og udfordrer den eksisterende orden. Både hos børnene og på afdelingen. Det kan løsne op for angst, spændinger eller fastlåste opfattelser af, hvad barnet er.

**Klovnefobien
blev raset væk**
s.33

30 FORTÆLLINGER

Modelfoto

ANDET SELVBILLEDE

Fortælleperspektiv: hospitalsklovne

Thea kommer fra et hjem med høj økonomisk status og høje krav. Hun har en svær spiseforstyrrelse og vandrede denne dag frem og tilbage på sit værelse med sin telefon som skridttæller i hånden. Ude foran Theas værelse mødte vi (Majs og Pepita) observationspersonalet, der inviterede os til at gå ind.

Da vi kom ind på Theas værelse, gik hun stadig frem og tilbage. "Hvor er du på vej hen?", spurgte vi Thea og gik i gang med tossede gætterier: "... måske er du på vej til månen? Eller til Italien? Eller i biografen?" Thea reagerede ikke, men fortsatte sin systematiske gang frem og tilbage i det lille værelse. Majs begyndte at gå med og talte om forskellige muligheder for, hvor man kunne gå hen. Der dukkede små smil op på Theas læber.

Majs blev udmattet af al den vandring, og vi begyndte i stedet at snakke med hinanden om ferie og alle mulige andre ting. F.eks. talte vi om at "puste sig op" på Facebook. Vi fik langsomt mere kontakt med Thea gennem blikke og små smil, og hun svarede endda på enkelte af vores spørgsmål.

På et tidspunkt fik Pepita øje på et børnebillede af Thea, som hang på opslagstavlen. "Må vi se?", spurgte Pepita. 'Det må I gerne', sagde Thea og stoppede sin vandring og gav os billedet. Under billedet var listet en masse positive udsagn, som Thea fortalte var egenskaber, hun havde, før hun var syg. Vi læste egenskaberne på listen højt en for en, hvortil Pepita spurgte: "Hvorfor er det anderledes nu? Hvorfor er du ikke glad?" Thea svarede på spørgsmålene, og vi havde en samtale ud fra egenskaberne på listen. Vi fortalte hende, at vi stadig kunne genkende listens positive egenskaber. Vi nævnte også nye positive egenskaber ved hende som f.eks. hendes smukke smilehuller. Men vi forstod dog også, hvorfor der er nogle af de positive egenskaber, som Thea ikke længere selv kan mærke, og det sagde vi til hende.

På en klovnet måde filosoferede vi over, hvor utroligt anstrengende det ville være, at have en ven der KUN og ALTID var positiv. Så ville man jo føle, at man hele tiden skulle være glad, og det er der ingen, der er. Thea var enig. Majs foreslog så, at Thea kunne vende den positive liste og skrive en hemmelig negativ liste på bagsiden, for hvis man lægger de positive og de negative sider sammen, så bliver man jo hel. "Det er rent tryller!", udbrød Majs.

Efter snakken ville vi hænge Theas børnebillede tilbage på opslagstavlen. Der opdagede vi, at lille Thea på billedet holdt en prinsessekrone i hånden. "Du vil jo ikke være prinsesse længere, vel?", spurgte Pepita. "Nej," svarede Thea med kraft i stemmen og et stort smil, "jeg er ikke prinsesse længere." "Nej, du er nemlig meget mere sej!", sagde vi og gik ud gennem døren, mens vi vinkede til Thea, der med et smil på læben stod midt i sit værelse, der nu emmede af forhøjet stemning.

Da vi senere mødtes med personalet, sagde de, at det var godt, at vi havde lagt mærke til "den anden side" af en sød veltilpasset ung. En side, der måske ikke altid har fået lov til at komme til udtryk i hendes kontrollerede barndomshjem.

ENERGI TIL LEG

Fortælleperspektiv: hospitalsklovne

David er 11 år og indlagt på et børnepsykiatrisk dagafsnit. Han har svært ved at være sammen med andre, bliver nemt overstimuleret og brænder sammen. Ofte lukker han af for kontakt for at skærme sig selv i samværet med andre. Han kan ikke lide, når nogen klæder sig ud, og bryder sig derfor heller ikke om klovne. Hans behandling foregår på den måde, at han får én aktivitet hver gang, han er der, som han skal gennemføre. Når han har klaret det, får han lov at tage hjem, fordi han er fuldstændigt overstimuleret.

I starten af hans indlæggelsesforløb blev han 'skærmet', når der var klovnebesøg. Dvs., at han sad i et andet rum end der, hvor vi (Rumle og Filur) var og spiste popcorn med de andre børn. En dag fik han mulighed for at observere os på gangen, og personalet spurgte, om vi ikke vil gå ind og spise popcorn med ham. Det gjorde vi, og vi fandt hurtigt ud af, at David har masser af humor.

Efter nogle uger, hvor David havde spist popcorn sammen med os, ønskede han, at den aktivitet han skulle gennemføre efter at have spist popcorn var, at komme med Rumle og Filur ud på legepladsen. Vi gik med ud og var bare til stede i samværet med David og lod ham styre, hvad der skulle ske i legen. Han åbnede sig mere og mere og viste os helt utrolige detaljer i sin leg.

Davids leg er som en film, der udspiller sig i hans hoved, hvor han oplever de mest utrolige detaljer — fx en telefon, der ringer, som han skal tage — og nu udfoldede den film sig i samværet og legen med os. Det var en meget skabende og kreativ leg.

Vi legede politi. Vi havde en bondegård. Vi var fartbøller. Vi lavede restaurant. Legen var i starten meget styret af David i præcise detaljer. Langsomt blev han mere åben for input fra os og også andre børn, der legede lidt med ved siden af.

Efter den oplevelse sammen er der fulgt en række møder mellem os og David med stor og meget gensidig legeglæde. Et skabende NU. Med stor energi. Hver gang bliver der sammen skabt et nyt univers som der leges i. Moren og personalet fortæller, at det er det eneste han vil og orker: at komme og have tid med Rumle og Filur.

Personalet og moren har gennem Davids leg med hospitalsklovnene fået indblik i den detaljerigdom, der præger hans leg, og den intensitet hvormed han oplever detaljerne i legen. Det bidrager til en forståelse af, hvorfor han så nemt bliver overstimuleret. David bliver mødt i sin 'krøllede' tilgang til verden af klovnene, som er endnu mere krøllede, end han er — og hans univers kan komme til udtryk.

ESTER VIL BESTEMME

Fortælleperspektiv: hospitalsklovne

Ester på 8 år har været på afdelingen i nogle måneder. Hun fylder meget: hun er meget højlydt og vil gerne bestemme over både de andre børn, personalet og os (Pappilotta og Sniff). Derfor fik vi i samarbejde med personalet den idé, at vi klovne skulle prøve at bestemme — også over Ester.

Ester stod klar i fællesrummet, da vi kom. Hun havde ventet spændt på os og havde allerede bestemt sig for, at vi skulle lege en rolleleg. Hun havde også allerede helt styr på, hvem der skulle agere de forskellige roller. Ester skulle være konge og Sniff skulle være bjørn. Det nægtede han. Han ville være kongen, der bestemte alt, men Ester afviste at afgive sin kongetrone.

Da Pappilotta foreslog, om ikke Sniff kunne være prinsesse, startede vi en opstillet diskussion, som resulterede i, at vi klovne blev uvenner. Ester betragtede vores diskussion for en stund. Hun tog Sniff i hånden og sagde, "I skal ikke være uvenner", hvortil han svarede, at han ikke ville være venner med Pappilotta, fordi hun var dum. Ester tænkte kort tid, hvorefter hun kiggede på Sniff og sagde, at det er kedeligt at være uvenner. Han spurgte hende, hvordan man kan blive gode venner igen. Hun foreslog, at vi skulle sige undskyld til hinanden og give hinanden et knus.

Sniff hviskede et forsigtigt "undskyld", som hverken Ester eller Pappilotta kunne høre. "Du skal sige det sådan her", sagde Ester og udbrød et højt og tydeligt "UNDSKYLD!". "Undskyld" mumlede Sniff lidt højere end første gang, hvortil Ester svarede, at han skulle sige det, så vi kunne høre det. "Undskyld" sagde Sniff så på en måde, som både Ester og Pappilotta godtog, og vi gav hinanden et stort knus.

Oven på den klovnekrammer sluttede vi legen, og den efterfølgende halve time legede vi alle sammen på legepladsen, hvor Ester var langt mere åben over for de andre børns lege, end hun tidligere havde været.

Da vi kom ind fra legepladsen, var alle børn og personalet samlet ved det store runde bord i fællesrummet for at lave collager. Her fortsatte Sniff med at ville bestemme. Pappilotta satte sig på pladsen ved siden af Ester, som Sniff mente, var hans plads. Det førte til en diskussion mellem os klovne, som både børn og personale var tilskuere til. Ester afbrød vores diskussion og foreslog, at Sniff kunne spørge Pappilotta pænt, om han ikke måtte få lov at få hendes plads. Sniff fulgte hendes råd, og Pappilotta gav ham pladsen.

BLODPRØVE VIA SKYPE

Fortælleperspektiv: hospitalsklovn

Astrid er 8 år. Jeg (Gardinetti) har mødt Astrid én gang ca. to uger tidligere. Vi havde en god kontakt. Astrid er i udredning, og der skal tages en blodprøve. Hun bliver bange og går i panik ved tanken om blodprøven. Sygeplejerske fra afdelingen kontaktede mig via Skype og forklarede situationen. Astrid havde sagt, at hvis hun kunne tale med Gardinetti, kunne det måske hjælpe hende.

Astrid og jeg talte sammen på Skype, og jeg gav små fif til at håndtere angsten. Jeg fortalte om alle de børn, jeg havde mødt som på forskellig vis alligevel klarer de svære ting, de skal igennem. Jeg fortalte om bandeposer, som er helt tomme poser, som man kan have med til fx blodprøver. Det gælder om, at sige så mange bandeord man kan ned i posen. Nogle gange bliver den så fyldt, at den må tømmes undervejs. Mange børn oplever, at det hjælper på angsten og smerten at sige bandeord ned i posen, fortalte jeg. Flere børn tager også en magisk lykkesten med, som de kan holde i hånden, mens de får taget blodprøven, afslørede jeg også. Der blev også pjattet og lavet mærkelige navne for afdelingssygeplejersken. Vi sagde farvel med en let stemning efter et hyggeligt møde på Skype. Astrid smilede og grinede. Vi aftalte at tale sammen om, hvordan det gik med blodprøven, når jeg kom på klovnebesøg 2 dage senere.

Senere på aftenen kom en besked fra afdelingssygeplejersken om, at Astrid havde været rolig siden samtalen. Og dagen efter en besked om, at blodprøven var gået perfekt.

BRO TIL EN ANDEN LIVSSITUATION

Fortælleperspektiv: hospitalsklovne

Nanna er indlagt med spiseforstyrrelse. Som følge af spiseforstyrrelsen er hun momentært psykotisk. Hun har lukket sig inde i sin egen verden. Hun vil ikke være til besvær for andre og tænker så meget på andres behov, at hun næsten har udslettet sig selv. Hun hvisker kun, for ellers synes hun, at hun larmer. Og når hun skal klippe negle, gør hun det bag flere lukkede døre for, at andre ikke skal høre det og blive forstyrrede. Hun har ingen drømme — i hvert fald tør hun ikke at dvæle ved de små glimt af drømme, der måtte opstå. For på en måde kan drømme blive en forpligtelse, som man skal leve op til — eller en skuffelse, når de ikke går i opfyldelse.

Da hospitalsklovnene kommer ind, går Nanna langsomt rundt i et næsten mørkelagt værelse. Observationspersonale sidder udenfor værelset. De siger, at hun er meget dårlig, men at klovnene kan prøve at gå derind. Rummet er næsten mørkt. Der er en meget trist, tung stemning. Nanna holder armene om sig selv og ser decideret bange ud. Hun bakker lidt, da klovnene kommer ind, men holder øjenkontakt.

Hun hvisker i stedet for at tale. Hospitalsklovnene nærmer sig forsigtig, og de hvisker også. Klovnene møder Nanna i hendes mangel på livskraft og hvisker sammen med hende. De genkender hinanden. Og klovnene mærker en lille bølge af energi fra Nanna, som de kan møde hende i. Klovnene husker, at hun kan lide Frankrig. De begynder en fortælling om at tage nattoget til Paris. Hvad man ser og hvordan der er stjerner i loftet i restaurantvognen om natten. Hvordan landskabets silhuetter ændrer sig.

De taler om Edith Piaf — La vie en rose. Taler ind i en anden fremtid — hvor der går et tog — hvor der venter et tog? Edith Piaf havde OGSÅ et svært liv, men skabte også noget smukt. Nanna hvisker stadig meget lavt, men er fysisk nær klovnene og er engageret i samtalen. De får en følelse af, at hun vil fortælle noget men ikke kan.

Hospitalsklovnene når ind i det stille intime rum, Nanna har skabt om sig selv i sin psykose, og er sammen med hende i det rum. Hun bliver inviteret "ud af et vindue" og kan sammen med klovnene engagere sig i en positiv fremtidsvision. Det rum, hun har lukket sig selv inde i, bliver for en stund et rum, hvor hun kan være sammen med nogen — klovnene — og tillade sig selv at være med i en uforpligtende drøm. Hun ved, at klovnene aldrig vil forvente, at hun lever op til det. Det ændrer stemningen i rummet, så det ikke længere er så tungt og trist, men også poetisk og rart at være i. Rummet bliver mere vedkommende. og der er plads til at drømme og mærke egne behov. Det kan være med til at give kraft og håb: der findes en anden del af mig, der for eksempel interesserer sig for Paris og Frankrig.

DRIKKE SALT VAND

Fortælleperspektiv: hospitalsklovne

Rune på 11 år havde en svær spiseforstyrrelse og var netop ankommet til afdelingen, hvor han sad på sit værelse med sin far og to personaler. Rune skulle drikke et plastikkrus med saltvand, men kunne ikke.

”Kan vi bede om samme drink til festen?”, spurgte hospitalsklovnene personalet med en henvisning til Runes saltvand. Personalet gav klovnene et krus med saltvand, hvorefter de kørte personalet og faderen ud af stuen, så de kunne være alene og alliere sig med Rune.

En af hospitalsklovnene — Thit — fortæller og tegner om saltvand på tavlen. Hun fortæller, hvordan saltvand findes i alt og i alle — også i tårer eksempelvis. Rune lytter, og vi skåler alle tre i saltvand igen og igen. Selvom Rune kun drikker en lille bitte smule af saltvandet, når vi skåler, råber klovnene hver gang et højt ”hurraaa!”. Klovnene tilbyder Rune at fuske lidt ved at drikke ganske lidt af hans saltvand for at hjælpe med at tømme kruset. Efter gentagende skål har Rune — med lidt hjælp fra klovnene — tømt kruset med saltvand. Da kruset er tomt, viser Thit Rune, hvordan man kan smadre det i et hug og derefter kaste det i papirkurven. Rune har en fornyet kraft og gør som klovnene: smadrer kruset og kaster det i papirkurven. Rune takker klovnene for hjælpen og lover, at han ikke fortæller sin far og personalet om klovnenes fuskeri. Da klovnene forlader Runes værelse, har de etableret en stærk alliance med ham og stemningen er opløftet.

Uden for værelset venter Runes far og personalet. Hospitalsklovnene fortæller dem om oplevelsen og deres lille fuske nummer.

ET DUSIN DIAGNOSER OG EN DOSIS D-VITAMIN

Fortælleperspektiv: hospitalsklovne

Sidste sommer under et besøg i ungdomspsykiatrien var vores gode veninde Anna — som vi (Muffin og Salsa) kender fra tidligere indlæggelser - blevet indlagt igen. Vi fik at vide, at hun isolerede sig — lå under sin kugledyne uden at ville ud til de andre. For nedrullede gardiner.

Solen skinnede fra en skyfri himmel, og vi var kommet kørende på vores trehjulede løbehjul, for det kan faktisk sagtens fragte to hospitalsklovne eller en klovn og et barn for den sags skyld.

Et forsigtigt bank på døren, et møde mellem gamle venner og en forsikring om, at en lille dosis solskin og D-vitamin aldrig skader, når man er blandt venner, og så fik vi viklet Anna ud af dynen og ud på løbehjulet i gården.

Aftalen lød på en omgang rundt i gården sammen med Muffin på løbehjulet, stoppe op, række armene frem, ingen snak, lukkede øjne side om side. Når Anna havde brug for at køre videre, kunne hun ringe på løbehjulets ringeklokke, og så kørte vi endnu en tur rundt i gården, hvorefter proceduren gentog sig.

Stop op...

Armene frem...

Lukke øjnene...

Ring på ringeklokken...

Om igen...

På et tidspunkt mens vi står der med lukkede øjne, får Muffin pludselig et knus, og vi bliver derefter enige om, at vi har fået nok D-vitaminer for denne gang.

Da vi kommer ind på afdelingen igen, har personalet iagttaget vores interaktion, og Anna vælger at blive i opholdsrummet med os og de andre. Inden vi får set os om, så kører hun og et andet barn på løbehjulet op og ned ad gangen. En dosis D-vitamin gør underværker.

EN GOD DELER – EN NY FORTÆLLING

Fortælleperspektiv: observatør

Nutella og Fister er på besøg på afdelingen. Ved den indledende briefing fortæller personalet de to hospitalsklovne, at Rasmus på ca 10 år har et meget negativt blik på sig selv og er vant til at få at vide, at han gør ting galt. De har derfor lavet en figur af ham, hvor de sætter sedler med positive udsagn op om ham for at prøve at 'skabe en ny fortælling om ham'. De får at vide, at det er vigtigt ikke at lave fis med det. For den historie er det svært for ham at tro på. Fister siger, "må jeg godt lave en seddel til ham? For sidst vi var sammen tænkte jeg på, at han er en rigtig god ven". Det må hun gerne.

Nutella og Fister møder Rasmus i fællesrummet og spørger, om de gerne må se hans værelse. Det må de gerne. Fister kigger på hans figur og på sedlerne, og de taler om dem. Om en af sedlerne siger Rasmus til Fister: 'Den har du været med til at få lave'. Der står, at han er god til at finde på lege, og Fister giver ham ret. Det havde hun godt tænkt, efter de var sammen sidst. Nutella får øje på en basketkurv på Rasmus værelse og smider en bold gennem kurven. Det udvikler sig til en basketkamp, hvor Nutella prøver at ramme kurven, mens Fister står helt tæt på kurven og 'snyder' ved at smide bolden direkte i Rasmus' øjenbryn ryger helt op i panden på ham, og han og Nutella bliver enige om, at det er altså snyd.

De kaster mod kurven, og Rasmus finder et sværd, som han bruger til at prøve at ramme bolden, før den går i kurven. Han deltager i udviklingen af legen, og klovnene griber hans ideer. Basket udvikler sig til en kasteleg som igen udvikler sig til en fægteleg. På et tidspunkt siger Rasmus til Nutella: "Jeg mødte din søster den anden dag. Hun lignede dig — bare uden klovnetøj på!". Han spørger lidt prøvende, og det udvikler sig til en samtale, hvor Nutella taler udenom med smil i øjnene men til sidst indrømmer, at det var hende, men at det er en hemmelighed. De laver en hemmeligheds pagt, hvor Rasmus finder på, at de skal krydse sværdklinger og love at holde på hemmeligheden. Han deler tyggegummi ud til klovnene. De smider deres tyggegummipapir ind under hans seng. Han irettesætter dem og får dem til at smide papiret ud i skraldespanden. Fister siger, 'må jeg godt skrive en seddel til din figur — jeg tænker nemlig, at du er god til at dele ting'. Det må hun gerne, siger Rasmus med et lille smil. Senere i fællesrummet sidder Nutella og Fister og skriver en seddel til Rasmus. Pludselig siger Rasmus højt ud i rummet, at han har mødt Nutella uden udklædning, og at hun ikke er en rigtig klovn. Nutella smiler bare skævt og arbejder videre med sedlen.

Senere, da hospitalsklovnene og personalet mødes til afsluttende refleksion, siger Nutella: "jeg var egentlig lidt glad for, at han sådan blev 'fræk' og afslørede vores hemmelighed, for ind til da havde han bare pleaset og pleaset".

EN VRED SPORTSFAN

Fortælleperspektiv: hospitalsklovne

Hans er en teenagedreng der går med hastige skridt, hovedet nedad og et meget anspændt kropssprog, der får ham til at virke vred og nærmest aggressiv. Hospitalsklovnene, Thit og Taska, støder på Hans på gangen. Han er sur, hvilket han også tidligere har givet klart udtryk for, og vil ikke snakke med nogen. En fra personalet siger til ham, at hun håbede, at klovnene måske kunne gøre ham i lidt bedre humør. Det nægter han, at de kan, for "livet er ikke værd at leve", siger han. Han siger, at han er sur over noget med en sportsstjerne, som han er fan af, der har afbrudt et sponsorat. *"Måske fordi han trækker sig fra sporten"*, siger han og lægger an til at fortsætte videre ned ad gangen i samme hastige tempo.

De to klovne spørger nysgerrigt og reelt uvidende ind til problemet med sportsstjernen. Hans stopper op, men fastholder et uroligt og anspændt kropssprog og ender med at fortælle om det. Først i korte affejende vendinger, siden i længere forklaringer. Han lader til at være lettet over, at nogen vil lytte og tage hans frustrationer seriøst. Klovnene insisterer også på at en lykkesten, de tidligere har givet ham, altså godt kan virke. Hvis ikke den gør, skal han måske skylle den under koldt vand, forklarer de.

En fra personalet begynder at tage billeder af interaktionen, og Hans spørger surt, hvorfor hun gør det. Hun undskylder at have gjort det uden at spørge om lov, men spørger så om hun må tage et af ham sammen med klovnene. Thit og Taska siger, at så skal de altså se sure ud på billedet, fordi Hans jo var sur. Hans går med til at få taget billeder, men siger *"Jeg gider ikke se sur ud på billeder"*. De ender med at få taget et billede, hvor de smiler, mens en af klovne laver et håndtegn, som sportsstjernen plejer at lave. Bagefter går Hans derfra med et lidt roligere kropssprog.

ER I ÆGTE?

Fortælleperspektiv: hospitalsklovne

Hamsa er en svært Autistisk og bevægelseshandikappet ung mand. Han er meget bange for klovne og har svært at se os (klovnene Pyt og Smule) eller lade os passere, hvis vi mødes i gangen.

Vi tilbyder besøg, men bliver gang på gang smidt ud af værelse og må gå andre veje, hvis vi mødes på gangen. Vi lykkes med at have kortvarige besøg på værelset, men smides hurtig ud igen. Vi er enige med personalet om at blive ved at prøve og samarbejder rigtig godt om det. Hver gang han smider os ud, respekterer vi det og går igen.

En dag mødes vi på gangen og stopper op. Hamsa konfronterer os med et direkte spørgsmål: "Er I ægte?". Det mener vi, vi er. Han spørger til Pyts accent, og Pyt fortæller, hvor den kommer fra. Pludselig er det som om Hamsa slapper af, og vi begynder en leg ved siden af hinanden i et åbent areal. Hamsa kopierer Pyt og Smules adfærd og hilser glad og omsorgsfuldt på forbipasserende børn. Næste gang vi kommer på besøg, bliver vi inviteret ind på Hamsas værelse, og vi er der i ca. 15 minutter. Da vi skal gå "velsigner" Hamsa vores fingerdukke, så de kan glæde andre børn og unge på afdelingen.

Både vi og personalet er meget overraskede og glade over denne udvikling!

FARVEL TIL DIT TREÅRIGE JEG

Fortælleperspektiv: observatør

Louise er en pige på 12, som helst vil være på sit værelse og helst vil være i 1-1 kontakt med de voksne. Hun vil ikke være en del af børnefællesskabet, ikke tale med de andre børn og vil helst have hospitalsklovnene på besøg inde på værelset og have dem for sig selv.

Personalet har besluttet, at hun skal presses til at komme ud, og har derfor bedt klovnene om at holde sig fra hendes værelse de sidste par gange. Deres ambition er, at få hende til at komme ud blandt de andre. Hun er nu begyndt at komme ud til fællesspisninger, og personalet siger derfor at klovnene gerne må besøge hende på værelset denne gang, fordi de synes at deres strategi er begyndt at virke. Tango og Rosita banker på hos hende og får lov at komme ind. Hun sidder på sengen og smiler — men skjuler sit smil med hånden, og kigger ned mens hun skæver op til dem. Rosita smækker Tango i numsen med en fluesmækker, og Louise fniser. De fjoller og snakker lidt, og så siger Tango: ej jeg har altså det her tyggegummi i munden, og det er alt for stort. Må jeg smide det ud her hos dig. Louise smiler og peger på skraldespanden, og Tango tager spanden op til ansigtet. Nu får hun øje på noget nede i skraldespanden og stikker armen derned og tager to perlearmbånd op. *“Ej de er flotte. Skal de smides ud?”* *“Det skal de”,* siger Louise. *“Det var nogle jeg lavede, da jeg var lige 3 år”,* siger hun hånligt. De to klovnene laver nu et lille ritual, hvor de siger farvel til Louise 3 år. Vi skal alle sammen røre armbåndet og sige farvel. De siger *“hun var sød, men nu må hun væk — nu er Louise 12 år”*. De gør det på en måde, der er meget kærlig overfor den treårige Louise, men som samtidig anerkender Louise 12 år, der ikke vil have armbåndene mere. Og så bliver de smidt ud og tyggegummiet følger efter. Louise griner og glemmer noget af tiden at holde hånden for munden imens. De spørger interesseret ind til Louise. De prøver hendes viskestykker, som hun får varmet og lagt på maven, når hun skal sove. De taler om hendes dyr, som hun har mange af derhjemme, og ser billeder af dem. Der kommer liv i øjnene på Louise, da hun fortæller om sin verden uden for afdelingen. Klovnene spørger interesseret ind.

Imens vi er på besøg hos Louise, sætter Rosita sit tyggegummi fast under hendes seng uden at nogen opdager det. Senere — mens vi er inde hos et andet barn — får Rosita sagt, at hun har gjort det og bliver (af barnet) ‘sendt’ ind for at hente tyggegummiet hos Louise og sige undskyld. Lidt efter kommer Rosita tilbage fulgt af Louise, som siger, at hun altså ikke er sur, og at det er ok. Hun smiler venligt og går igen.

FODBOLDSPILLER

Fortælleperspektiv: hospitalsklovne

Oskar er en dreng, som sidder meget inde på sit værelse. Pyt og Rumle er på besøg, og Pyt lærer Rumle at spille basket udenfor Oskars vindue. Rumle laver tre mål bag over hovedet i træk. I sin glæde løber Rumle i sejrsløb og stopper udenfor vinduet til værelset og vinker Oskar ud. Oskar kommer ud, og nu taber Rumle hele tiden bolden. Oskar vil spille fodbold, og det er Pyt og Rumle med på, så de spiller sammen. De er på legepladsen i tre kvarter. I tiden efter kommer Oskar oftere ud og begynder at lege med de andre børn på afdelingen.

GÅTUR MED KLOVNEN

Fortælleperspektiv: hospitalsklovne

Vi, Pepita og Filur, er på en afdeling, hvor de fleste er uden sprog og uden bevægelse. De sidder fastspændt i kørestole og kan bruge lyde. Vi har været der et par gange og har en god relation til mange af børnene. De er med på høj musik, én vil danse og andre vil lave ballade. Men der er et barn — Henrik — som synes, at det er svært at have besøg af os. Henrik har ved hvert af vores besøg sat sig i sofaen med en ansat, rokket frem og tilbage og trukket vejret hurtigt og besværet, når vi har nærmet os ham. Derfor har vi holdt os på afstand, tilbudt vores selskab, men selvfølgelig ikke tvunget ham til at være med.

Vores tredje besøg er så småt ved at være slut, og vi gør klar til at tage afsted. Der har i løbet af de 40 min i fællesrummet været dans, sang og festlig stemning med mange af børnene. Pepita rækker hånden frem mod Henrik for at sige farvel, og Henrik tager Pepitas hånd og rejser sig fra sofaen. I stedet for at slippe hurtigt igen, begynder han at gå en tur i lokalet med Pepita i hånden. Filur spiller lidt dansemusik for de to, imens de går frem og tilbage. Turen bliver afsluttet ved sofaen, hvor Pepita og Henrik slipper hinandens hænder igen, og Henrik sætter sig på sin plads.

I de efterfølgende besøg var han mere afslappet og bød ind med flere lyde. Vi måtte begge to komme tæt på og synge eller lave ballade med ham.

HENTE VAND

Fortælleperspektiv: hospitalsklovne

Asta er en 14-årig pige, som har svært ved at mærke sig selv og sine behov. En forårsdag hvor vi (Trillerulle og Finsen Fras) er på besøg, fortæller personalet, at vi gerne må besøge Asta, der ligger på sit værelse.

Vi banker på døren til Astas værelse og åbner forsigtigt døren, hvor vi møder synet af Asta liggende i fosterstilling i sin seng. Vi spørger hende, om vi må komme ind, hvortil hun fremstammer et lavmælt "ja." Vi træder indenfor, og Finsen Fras, som har en forhistorie med Asta, giver hende et knus, mens Trillerulle bliver stående for enden af sengen og introducerer sig selv.

Ved siden af Astas seng ligger tre samlede puslespil, som giver anledning til en snak om puslespil. "Jeg kan godt lide at samle puslespil," fortæller Asta meget langsomt med en hviskende stemme, mens hun langsomt skifter stilling og retter blikket mod puslespillene, hvis farver og motiver vi snakker om.

Trillerulle får øje på nogle armbåndslignende genstande i vindueskarmen og spørger Asta, hvad det er. Hun svarer, at det er armbånd, som hun bruger til at kunne mærke sig selv med, for armbåndene kan nemlig give pulserende stød. "Må jeg prøve?", spørger Trillerulle. Asta nikker. Trillerulle tager et armbånd på højre arm og mærker et lille stød. Asta smiler over hans reaktion. Mens Finsen Fras prøver armbåndet, afventer Asta og Trillerulle nysgerrigt, hvordan Finsen Fras reagerer på stødimpulserne, og ser, at hendes fingre og håndled reagerer på impulserne.

Finsen Fras sætter sig ved kanten af Astas seng og opdager nogle risposer. "Kan du jonglere?", spørger Trillerulle. Det kan hun og begynder at jonglere. Asta sætter sig op i sengen. Vi begynder at kaste en rispose frem og tilbage mellem os alle tre. Vi øger tempoet og ender med at kaste tre poser i et mønster mellem os i et højt tempo. Midt i legen banker det på døren, og en pedel og medarbejder fra afdelingen træder ind og spørger, om han må skifte batteriet i sengen nu eller om det skal vente. "Det er fint nu," svarer Asta med en klar og tydelig stemme.

Da pedellen har skiftet sengens batteri og er gået igen, spørger Finsen Fras, om Asta vil med ud i fællesområdet. Det vil hun ikke, svarer hun, men hun vil gerne med ud og hente noget vand, for hun er blevet tørstig. Inden vi følges med Asta ud af værelset, siger vi tak fordi vi måtte besøge hende. Finsen Fras giver hende et kram, og Trillerulle spørger, om han også må få et. Det må han gerne, svarer hun, hvorefter hun henter noget vand og går alene tilbage til sit værelse.

Astas forandring var som udviklingen fra puppe til sommerfugl — hun startede i fosterstilling, satte sig op og endte med at rejse sig og tage ansvar for eget behov.

HUND OG KLOVNEANGST

Fortælleperspektiv: hospitalsklovn

Sofie på 14 år er en kvik pige med svær autisme og OCD. Hun har været indlagt på psykiatrisk døgnafsnit i 7-8 uger. Hun har aldrig mødt os (klovnene), fordi hun har en udtalt angst for klovne. Til gengæld er hun vild med hunde.

Jeg mødte Sofies mor og en sygeplejerske ude på gangen, og de bad mig vente med at komme ind på afdelingen, til Sofie var færdig med at spise. Vi har altid respekteret Sofies klovneangst og derfor aldrig henvendt os til hende. Sofies mor fortalte, at en klovn i civil engang havde hilst på Sofie, og bagefter havde klædt om til klovn. Det havde ikke hjulpet på Sofies klovneangst. Sofies mor kiggede på Fido og fortalte, at Sofie elsker hunde. Jeg tænkte, at situationen måske kunne blive anderledes, fordi Fido var med, så jeg foreslog, at Fido og jeg kunne gå ind på afdelingen i civil og sige hej til Sofie. Sofies mor nikkede, og vi aftalte, at Fido og jeg sammen med hende og sygeplejersken skulle gå ind til Sofie i civilt. Efter 5-10 minutter skulle jeg så gå ud og klæde om, og komme tilbage som klovn.

Sofie og Fido fandt hurtigt fælles fodslag. De lavede tricks. Sofie gav instrukser til Fido som adlød og blev belønnet med en håndfuld godbidder. Efter 7-8 minutter afbrød Sofies mor deres leg. Henvendt til Sofie sagde hun "om 5 minutter går Jeppe ud og klæder om. Ved du godt, at han arbejder her hver torsdag?". "Mmmmm," nikkede Sofie. "Ved du også godt, hvad han laver?", spurgte Sofies mor opfølgende. "Mmmmm," nikkede Sofie igen.

Jeg søgte Sofies blik og fortalte hende, at jeg ville komme tilbage til hendes værelse om 5 minutter. Når jeg kom tilbage, ville jeg være klovn. "Er det ok, Sofie?", spurgte jeg. Hun kiggede ind i mine øjne og nikkede "ja, hvis Fido er med."

Som aftalt, så gjort. Jeg forlod afdelingen, hoppede i mit klovnetøj og gik sammen med Fido tilbage til Sofies værelse, hvor vi snakkede om både klovne og hunde i 10 rolige og hyggelige minutter. Det var et stort skridt for Sofie. Det fortalte både hendes mor, som efterfølgende kneb en tåre, og overpsykiateren, som var positivt overrasket over Sofies mod.

I SKOLE

Fortællerperspektiv: hospitalsklovne

Marie er en pige, som ikke ville gå i skole - hverken hjemme eller på afdelingen. Vi (Hurlumhej og Salsa) havde fra første dag mødt Marie og havde en god kontakt med hende. Hun glædede sig til vi kom, fortalte både hendes mor og personalet.

Hun havde i lang tid kun villet være nøgen og jo blandt andet derfor ikke kunnet gå i skole. På afdelingen kunne hun heller ikke været ude i opholdsarealerne med de andre børn. Personalet havde forsøgt at motivere hende til at gå på afdelingens skole men uden held.

Ved tredje besøg spurgte personalet, om vi ville forsøge at tale med hende om skole. Vi gik hen for at møde Marie. Hun tog glad imod os. Vi snakkede om lidt af hvert og på et tidspunkt opstod en snak om, om der egentlig er en skole her i huset, og hvordan ser sådan en ud osv. Pludselig siger Marie: "jo, der er en skole, og jeg ved, hvor den er". Vi sagde, at vi vildt gerne ville se den, men at vi ikke kunne finde den selv. Hun tilbød at vise os den, gik ind og tog sin frakke på og gik forrest ned af trappen, udenfor og ind i skolen. Vi fulgte spændte med. Lærere kigger forundret, men var straks med på situationen og viste de kreative ting, man kan lave i deres skole. Hun satte sig ved bordet og gik i gang. Efter et stykke tid gik vi tilbage på afdelingen, mens Marie gjorde "timen" færdig.

OLIE TIL CIRKUSCYKLEN

Fortælleperspektiv: sygeplejerske og hospitalsklovne

Frederik er en dreng, som personalet mener er meget psykotisk. Han har indtil videre ikke snakket eller indgået i nogen relation med personalet. Personalet har prøvet alt muligt, og moren har også svært ved kommunikation med ham.

Vi, Tortellini og Bardut, har forsøgt nogle gange at få kontakt, men uden held. Vi opfatter ham som helt apatisk og lukket, og det er svært at få nogen respons fra ham. Vi prøver dog altid ved at stikke hovedet ind og sige hej.

På denne her dag legede Tortellini og Bardut med en lille cirkuscykel, hvis kæde havde det med at hoppe af. Den var noget lort, men vi havde fået den til lige nøjagtigt at virke, og Tortellini kom kørende på den ned ad gangen. Cyklen gik i stykker igen lige ud for Frederiks dør, der altid stod lidt åben. Så Tortellini stoppede op og stod der og prøvede at få den til at virke. Frederik blev nysgerrig, kom ud på eget initiativ og sagde et eneste ord: "olie". Tortellini greb denne lille åbning ved at svare: "Ja, den skal have olie på" og begyndte sammen med Frederik at lege, at de gav cyklen olie. Frederik havde en masse forslag til, hvordan cyklen kunne fikses og Tortellini fulgte bare alle hans forslag. Den blev vendt på hovedet og alt muligt, men kom aldrig til at virke igen. Bardut trak sig i baggrunden, og stod undervejs på sidelinjen og fulgte med.

En sygeplejerske så også til fra sidelinjen, og hun så en dreng, der fik lov at åbne en lille smule op for en ufarlig verden, fordi det var en leg, og det var Frederik selv, der styrede. Tortellini tog Frederik seriøs, og prøvede at fikse cyklen på alle de måder, han foreslog, selvom det ikke virkede. Han gik med Frederiks nysgerrighed. Der var god tid, og det eneste formål var at være lige der, sammen med Frederik, hvorimod personalet ofte har en opgave, de skal løse, og noget de skal videre til.

AT SIGE FARVEL

Fortælleperspektiv: hospitalsklovne

Asta er en pige, der har haft en relation til hospitalsklovnene Pyt og Rumle gennem 2 måneder af sin indlæggelse, og hun har meget svært ved at sige farvel. Hun er ved at være færdig med sit forløb på afdelingen og skal se dem sidste gang.

Afdelingssygeplejersken ringer til Rumle efter de har sagt farvel til Asta og spørger, om klovnene ikke vil lave en videohilsen til hende, hvor de kan sige ordentligt farvel. Det vil klovnene gerne. Senere bliver Rumle ringet op af afdelingssygeplejersken, som fortæller at Asta blev rigtig glad for videoen og nu oplever, at der er sat punktum i deres forløb. Samtidigt blev det en måde, hvor hun kunne øve sig i at sige farvel — og dermed i at indgå i relationer, der afsluttes igen.

PÅSKEÆGGET

Fortælleperspektiv: hospitalsklovne

Personalet har ofte svært ved at skabe kontakt til Sara — eller Mila, som hun kalder sig selv — og bliver som regel smidt ud, når de besøger hende på værelset. Væggene er plastret til med tegninger og bannere med kælenavnet Mila. Sara virker ofte fjern over for klovnene, men omkring påsketid laver Pyt og Fister sammen med Sara et gækkebrev til en af hendes sygeplejersker.

På klovnevagten ugen efter bliver hospitalsklovnene mødt af sygeplejersken, der fortæller, at hun har regnet ud, at gækkebrevet var fra Sara og dem, men at hun endnu ikke har afsløret det for Sara. Klovnene aftaler med sygeplejersken, at de går først ind til Sara (Mila), og at sygeplejersken efter lidt tid skal komme ind og fortælle, at hun har gættet gækkebrevet.

Sara lader ikke bare lige klovnene komme ind — det tager lidt tid, men til sidst får de lov. Hun har dog travlt med at kigge i sin computer — men har et smil på læben. Klovnene ignorerer, at hun kigger på computeren, og fortsætter med at tale til hende, lave sjov og rose hendes mange tegninger.

Efter 20 minutter kommer sygeplejersken ind på værelset og fortæller, at hun har gættet, hvem gækkebrevet er fra; det er fra de to klovne og Sara. Der bliver stille, men efter en rum tid indrømmer klovnene, at deres navne udgør to af de tre navne på gækkebrevet. Sara insisterer derimod på, at det sidste navn ikke er Sara, mens hun fastholder blikket på sin computer. Sygeplejersken kigger på de mange tegninger på værelset og regner så ud, at prikkerne ikke står for Sara, men for Mila. Det har hun ret i, siger Sara stille. Klovnene overtaler Sara til, at det skal være hende, der overrækker sygeplejersken det påskeæg, de har taget med — og som i øvrigt er Saras yndlingschokolade.

Sara kigger — for første gang — op fra sin computer, og hun rækker sygeplejersken påskeægget. Sygeplejersken takker men spørger om det er i orden, hvis hun giver påskeægget tilbage til Mila, fordi hun er sådan en sød pige. Det er i orden, siger Sara/Mila og virker smigret over sygeplejerskens compliment. Sygeplejersken forlader værelset, mens klovnene bliver hængende lidt længere og taler om, hvorfor Sara også hedder Mila, mens de fjoller, men også anerkender Sara/Mila, som nu virker glad.

Ved et senere besøg fortæller Sygeplejersken, at for personalet skabte den samlede 'episode' en kontakt og adgang til Sara, som sygeplejersken og hendes kolleger ellers havde svært ved at få, men som er vigtig for dem.

TIGERPIGEN

Fortælleperspektiv: hospitalsklovne

På et døgnafsnit møder vi (Vangda og Spilop) 10-årige Rikke, som befinder sig bedst i sit tigerkostume. Når Rikke ikke er iklædt sit kostume, vil hun ikke kommunikere — hverken med personalet eller os hospitalsklovne. Det er en udfordring, for personalet er imod at Rikke bruger kostumet. Til gengæld har vi som klovne haft mange gode møder med tiger-Rikke.

En eftermiddag i november havde vi klovnevagt på døgnafsnittet. Der skulle renoveres og i den anledning fik vi — sammen med afdelingens børn — lov til at male på både gulve og vægge.

Rikke var normalt ikke med til aktiviteter på afdelingen, men stod den dag og malede på væggen uden sit kostume. Den ene klovn fik øje på Rikke, der malede en stor tiger-pige på væggen. Klovnen tegnede en ugle ved siden af Rikkes tigerpige. Rikke kiggede på klovnenes ugle, og klovnen kiggede på Rikkes tigerpige, og tilføjede så en taleboble fra sin ugle med et "hallooo". Rikke tegnede en taleboble fra tigerpigen, som svarede på klovnenes "hallooo". Sådan fortsatte de en stund med at føre en samtale gennem deres dyr, tegninger og talebobler — et fælles tredje — helt uden at Rikke havde sit tigerkostume på.

SKÆRMET DRENG FÅR BESØG

Fortælleperspektiv: hospitalsklovne

Asger har svær autisme og går i intern skole, hvor han er den eneste i sin 'klasse' — dvs. at han har 1-1 kontakt med sin lærer. Asger har en kompliceret diagnose, og hospitalsklovnene har hele tiden fået at vide af personalet, at Asger ikke kan rumme dem, så de skal ikke besøge ham.

Klovnene Sniff og Smule kommer tilfældigt til at tale med Asgers lærer over en kop kaffe. Hun spørger ind til hospitalsklovnenes metoder fra et pædagogfagligt perspektiv. Sniff og Smule forklarer om deres metode, og hvordan de gør. Læreren bliver meget optaget af det og foreslår, at de går ind og besøger Asger. Hun foreslår helt konkret, at de puster en ballon op uden at binde den og lader den flyve ind på værelset til ham. Bagefter kan de gå ind og hente den og sige undskyld.

Det gør klovnene. Asger sidder med en Ipad og ser film. Klovnene spørger, om de må sætte sig ned, og han svarer ja. De snakker lidt om, hvad han ser, og så går de igen. Hen over de næste uger besøger klovnene igen Asger. Det er korte besøg og der sker ikke meget, men alligevel er det en god oplevelse for ham. Han er svær at aflæse, da han ikke viser følelser, men hele tiden har et neutralt udtryk i ansigtet. Men bare det at han siger 'ja' til at klovnene må betyde, at han godt kan lide det — han er meget bogstavelig og ville sige nej, hvis han ikke brød sig om det.

Læreren synes, at det er godt, de kommer på besøg, for Asger er begyndt at forvente, at de kommer.

SKJULTE EVNER

Fortælleperspektiv: hospitalsklovne

Rasmus på 11 er meget blid, stille, sød, men med tydelig lavt selvværd. Han gør tit meget lidt ud af at fremvise eller hævde sig selv eller egne behov. Venter tit med at udtrykke sine ønsker ved dagens aktivitetsplanlægning, og sætter tit sig selv i sidste række.

Vi - Majs og Nutella - kommer på afdelingen hver uge, men Rasmus har været fraværende under de sidste mange gange. Vi har fået fortalt, at han har en svær periode. Næstsidste gang Rasmus er der, mødes vi heldigvis. Der er tydelig gensynsglæde fra begge sider.

Til sidst i vores klovnevagt viser Rasmus en hjemmelavet video til Nutella, hvor han har instrueret sin far i at filme et lille humoristisk handlingsforløb i deres køkken. Videoen er fuld af humor og opfinderigdom. Nutella bliver meget imponeret og begejstret for denne evne at lave og instruere film! Det fortæller hun Rasmus og forklarer, hvad der gør det særligt i hendes øjne. Rasmus begynder spontant at vise flere film hjemmefra. De griner sammen.

Ved dagens afrundende samtale med personalet deler Nutella sin opdagelse med dem. Personalet viser forbavselse og nysgerrighed over denne "nye side" af det ellers lidt tilbagetrukne barn.

Til Rasmus' afslutning kunne Majs og Nutella ikke være med, men de havde lavet en "afskedsfilm" inspireret af Rasmus' film. Den fik han sammen med et par "rekvisitter" i en pakke, som Majs og Nutella foreslog kunne indgå i en senere 'Rasmus-film'. Personalet fortalte efterfølgende, at han havde været tydeligt glad for denne særlige hilsen.

TANDBØRSTE MED SWUNG!

Fortælleperspektiv: hospitalsklovne

Mille på 12 år er udfordret i forhold til, at hun ikke kan/må røre ved ting, og at andre mennesker ikke må røre ved hendes ting eller hende. Det er en strategi, hun har sat op omkring sig for at kunne være i verden.

Vi — Magnolille og Pyt - henter Mille fra skole, og på gå-turen tilbage til afdelingen, fortæller hun om sine drømme, og hvad hun gerne vil lave, når hun bliver voksen. Vi lytter, og fascineres af hendes drømme, som handler om at bage smukke cupcakes og sælge dem i sin egen bagerbutik.

Vi drømmer videre sammen med hende. Vi forestiller os kager med blomsterglasur, kager med snekrystaller, kager der forestiller katte, sommerfugle, mariehøns osv osv....

Vi vil helt sikkert købe os fattige i kager i Milles cup-cake-butik!

Da vi ankommer til afdelingen, har personalet bestemt, at vi skal lave en udendørs fællesaktivitet, som i dag er cirkus. Mille siger, at hun helst vil være på sit værelse. Det er helt sikkert svært for hende at være med i fælles aktiviteter med det benspænd, hun har givet sig selv. Vi overtaler hende til 'bare at være der', uden krav om at deltage.

Vi får samlet 4-5 børn, og hvert barn vælger noget, som han/hun har lyst til at vise for de andre børn. Vi hjælper de børn, der ikke kan finde på noget med en idé til et show-nummer. En dreng er vildt go' til at stå i bro, en anden dreng kan drible med en bold, og en pige forsøger at lære Pyts favorit-trick, nemlig at snurre en tandbørste rundt på pegefingeren. Det er lidt svært, men efter nogle minutter lykkes det at få tandbørsten til at snurre.

Mille står på sidelinjen og ser på, hvad der foregår. Hun er tydeligvis meget optaget af tandbørstetricket. Hun rykker tættere på, og ser intenst på den snurrende tandbørste. Pyt fornemmer en længsel i hendes blik efter at være den, der får tandbørsten til at snurre og snurre og snurre....

Pyt siger: 'Vil du prøve...?' og rækker hende en tandbørste...

Uden at tøve tager Mille tandbørsten ud af Pyts hånd, og efter de tidligere anvisninger giver hun tandbørstehovedet et lille bøj, hvorefter hun lægger sin højre pegefinger i det lille tandbørste-buk og begynder at svinge fingeren rundt i urets retning. Mille taber tandbørsten på græsset, inden hun overhovedet er kommet i gang. Der kom aldrig rigtig fart på, siger hun konstaterende. Hun samler tandbørsten op igen og forsøger sig endnu engang. Denne gang er det ligeved at lykkes, men øv, det er vildt svært.... hun prøver forsigtigt igen, og nu, denne gang lykkes det at få tandbørsten i sving!

Mille stråler, hun er stolt kan man se. Hun har nu sin egen indre snurre-fest.

KLOVNEFOBIEN BLEV RASET VÆK

Fortælleperspektiv: afdelingssygeplejerske

Bastian havde meget alvorlig angst der også medførte, at han ikke kunne gå. Blandt personalet overvejede vi, om han havde autisme, men mest af alt var han præget af sin angst, der blandt meget andet inkluderede klovnefobi. Han fik angstanfald hver gang han så noget, der lignede eller mindede om en klovn (for eksempel billeder). Da han og hans familie kom på afdelingen første gang, måtte vi derfor fjerne en klovneplakat, inden vi kunne vise barnet rundt. Den blev dog sat op igen senere, for at vænne Bastian til klovnes eksistens.

Familien tog væk hver gang, der kom hospitalsklovne på afdelingen. Efter lidt tid arrangerede overlægen, at barnet skulle møde en af hospitalsklovnene uden kostume. Bastian var meget bange og reagerede ved at skælde hospitalsklovnen (i civil) ud og tale grimt til ham. Det lod klovnen ske, og han blev ved med at komme alligevel. Lidt efter lidt fik Bastian også klovnen at se i kostume, og han endte med at komme sig over sin klovnefobi. Han fik det også generelt bedre som resultat af behandlingen på afsnittet, men mødet med hospitalsklovnen var en del af dette.

TYGGEGUMMISTRÆK

Fortælleperspektiv: observatør

Kari er en pige på 9 år hvis humør kan tage over, og hun kan blive rasende. Hun har mange regler om, hvad man må hvornår. Lige før hospitalsklovnene kommer ind til Kari, har hun haft en samtale med en af de ansatte, som har gjort hende gal og ked af det. Det ved klovnene Nutella og Fister ikke før bagefter. Men pædagogen, der går med rundt, ved det, og hun vælger med vilje ikke at gå med ind til Kari, i håb om at besøget fra klovnene kan få stemningen til at skifte. Klovnene myldrer ind til Kari, og de beundrer et 'kunstværk', hun har lavet af nogle gummihandsker med vand i. De viser det også til mig og taler om, hvor kreativ Kari er. Hun ser genert men også stolt ud. Kari har et tyggegummi i munden, og Fister opfinder hurtigt en leg, hvor Kari skal se, hvor langt hun kan strække sit tyggegummi. De bruger klovnenes rekvisitter som måleredskaber, og på et tidspunkt lykkes det Kari at lave en tyggegummistreng, der er lige så lang som Nutellas ukulele. Klovnene er vildt begejstrede, og Kari ser også ud til at have en fest. På et tidspunkt fortæller Nutella, at hun også havde et tyggegummi for lidt siden, men at hun kom til at sætte det fast under sengen på et af de værelser, de lige har været på. Kari skælder hende ud og siger, at det må man altså ikke. Hendes øjne smiler, da hun sender Nutella ind til nabopigen for at hente tyggegummiet og sige undskyld til hende. Nutella kommer tilbage med tyggegummiet og med pigens, som forsikrer Kari om, at hun ikke er sur på klovnene. Kari siger, at Nutella skal smide sit tyggegummi ud, men Nutella foreslår i stedet, at hun kan lave et hjerte af den lyserøde klat og sætte det på sin gule ukulele. Hun tilbyder også Kari at få det ind i munden, så hun kan lave en endnu længere tyggegummistreng. Midt i det hele kommer pædagogen ind og siger, at man ikke må have tyggegummi uden for munden. Det kan klovnene ikke forstå, og de praler i stedet af Karis præstationer med de lange tyggegummier. Kari fortæller, at Nutella lige var i gang med at lave et tyggegummihjerte og sætte på sin ukulele. Hun ligner en der rummer lige dele fryd og skræk over at bryde reglerne. De bliver enige om, at det måske er bedst at Nutella smider sit tyggegummi ud.

UD AF SENGEN

Fortælleperspektiv: hospitalsklovne

Jonas på 8 år forlod aldrig sit værelse — heller ikke når vi — Stracciatella og Basse - kom på afdelingen. Tværtimod gemte han sig snarere under sin dyne, når personale eller vi hospitalsklovne kom på besøg hos ham. Vi besøgte alligevel Jonas, og over tre uger kom Jonas mere og mere frem og til sidst helt ud af sengen og legede med os.

Når vi besøgte Jonas fokuserede vi ikke på, at han lå under dynen. Vi 'ignorerede' det og på den måde også ham, og vi gav i stedet opmærksomhed til hinanden. Vi fik et spil til at køre mellem os som hver gang handlede om Jonas ting, og om man fx måtte smage på småkagerne eller drikke af Jonas' kakao. Den ene klovn insisterede på at gøre det, mens den anden holdt på, at det var forbudt. Jonas iagttog "i smug" vores 'konflikt' uden selv at tage del i den.

For hvert besøg krøb Jonas længere frem fra dynen, og vi gav ham en smule opmærksomhed, når han kom lidt frem. Vi stillede fx et enkelt spørgsmål, hvor Jonas kunne nikke eller ryste på hovedet. Ved det sidste besøg hoppede han ud på gulvet og legede med de sæbebobler, som vi legede med. Vi gav ingen særlig opmærksomhed til forandringen, men integrerede blot naturligt Jonas i legen.

VRED DRENG

Fortællerperspektiv: hospitalsklovne

Johan er meget udadreagerende og har tendens til at blive voldelig, når han bliver vred. Hans aftale med personalet er, at han kommer ind i pudrummet, når han bliver voldelig. En dag da Pappilotta er på besøg, er han i pudrummet, mens hans forældre og to pædagoger står udenfor og holder døren. Johan råber inde fra pudrummet.

Pappilotta går forbi pudrummet og håber højt "Hej Johan!" gennem døren, mens hun passerer. Hun kommer tilbage igen, og råber igen hans navn ind gennem den lukkede dør. Sjette gang hun råber ind gennem døren, åbner Johan døren og spørger: "Hvorfor råber du?". Pappilotta svarer, at det var fordi hun troede, at man skulle være vred. Johan er nu helt afslappet, og Pappilotta og han går ind i pudrummet og leger.

UNDSKYLD

Fortælleperspektiv: hospitalsklovne

Peter er en dreng på 10 år, som, ifølge personalet på den døgnafdeling han er indlagt på, ofte har et højt og ustyrligt energiniveau.

Peters højrøstede søgen efter opmærksomhed fik vi (Sniff og Smule) at mærke en eftermiddag, hvor vi sammen med personale og indlagte børn og unge sad om et stort bord og spiste eftermiddagsmad. Peter forsøgte ihærdigt på at tiltrække sig vores opmærksomhed ved at overskride grænser for, hvad man siger højt; Peter bandede løs og lavede jokes om at drikke øl.

Som reaktion på Peters upassende adfærd, lod Sniff sig inspirere af Peters opførsel, mens Smule højtlydt irettesatte mig. "Brdddr" brølede Sniff i en højlydt bøvse, hvorefter han udbrød: "Ahhhh, det var fandeme dejligt!". De andre omkring eftermiddagsbordet kiggede på ham. Smule sagde i et bestemt toneleje til ham — med en indirekte henvisning til Peter — at det absolut ikke hører sig til at bøvse eller at bande. Og slet ikke ved bordet.

Eftermiddagsbordet fortsatte for en stund, indtil Sniff "kom til" at kalde en fra personalet for dum. Det startede en dramatiseret diskussion om, hvornår og hvordan man siger undskyld. Hele bordet — både os klovne, personale og afdelingens børn og unge — bød ind med bud på et undskyld. Det resulterede i, at Sniff sagde "undskyld" til personalet, mens han gav hende en stor og varm krammer. Et øjeblik senere fornærmede han dog personalet igen — og forsøgte sig med et undskyld på samme måde som før. "Undskyld" lød det, mens Sniff forsøgte at kramme hende, han lige havde fornærmet. Hun spillede med i showet: nu ville hun ikke længere krammes.

"Hmmm" mumlede Sniff, mens han kløede sig i håret og sagde: "Hvordan siger man mon så undskyld?". Det fik Peter på banen på en langt mere konstruktiv måde, end han havde været tidligere. Han forklarede Sniff, hvordan man kan sige undskyld på andre måder. "For eksempel kan du sige til hende, at hun er sød," sagde han. Det gjorde Sniff, hvilket førte til, at medarbejderen og han blev venner igen. De blev efterfølgende begge to rost af en anden fra personalet, som både roste det at undskylde og det at tage imod en undskyld. "Skål," udbrød Sniff: "... og undskyld til alle — også skål til os selv, for man kan også komme til at gøre sig selv fortræd." Alle børn skålede med og undskyldte til hinanden og sig selv.

EN PLAN – MIN PLAN

Fortælleperspektiv: hospitalsklovne

Karina er indelukket, tilknappet, spiseforstyrret, og hun vil ikke lade sig selv have det godt. hospitalsklovnene Thit og Taska har kontakt med hende hver uge. Thit og Karina driller ofte hinanden. Thit og Taska er på besøg i en periode, hvor Karina ikke vil ud af værelset og er gået i spisestop — dvs. hun er holdt helt op med at spise. Af samme grund er hun også meget afkræftet.

Klovnene besøger Karina på hendes værelse. Thit spørger hende, "hvad har du brug for?". Det får hun ikke rigtig noget svar på, og på et tidspunkt går Thit ud af værelset, og Karina og Taska er alene. Taska spørger Karina: Hvad går det her ud på? "De voksne er ved at lægge en plan for mig", svarer Karina. "Nå, så det er det, vi venter på? Hvis nu du skulle lave en plan, hvad skulle den så være" svarer Taska. Karina vil ikke umiddelbart lave en plan, men taska indvender at, "den behøver jo ikke at være voksenagtig. Man kan lave lige den slags plan, man vil".

Karina indvilliger, og hende og Taska begynder at lave en plan bestående af en liste over ting, Karina gerne vil. Det første punkt er: "*at æde med glæde*" (en formulering inspireret af "spise med Price"). Et andet punkt er, at Taska skal flette hendes hår, og et tredje er at drille eller forskrække Thit. Mens de er ved at lave planen, kommer Thit gående ned ad gangen og kalder: "*Taska, hvor er du?*". Taska gemmer sig bag døren. Karina kravler ud af sengen og går ud og gemmer sig på badeværelset. Thit kommer ind på Karinas værelse og begynder højlydt at lede efter Taska, som hun har regnet ud, gemmer sig for hende. Hun finder hende hurtigt bag døren. Karina gemmer sig dog stadig inde på badeværelse, hvilket Thit ikke regner med. Thit bevæger sig i retning af badeværelset. Pludselig kommer Karina springende ud og siger "BØH!". Thit farer sammen i helt ægte forskrækkelse, fordi hun ikke havde regnet med det. De griner meget. Derefter går de ud sammen og aftaler at fortsætte med resten af punkterne på listen næste gang — nemlig ved at Taska skal flette hendes hår.

ØNSKESTØV

Fortælleperspektiv: observatør

Mathias er indlagt med spiseforstyrrelse. Han er på sit værelse sammen med sin farmor, da hospitalsklovnene Pepita og Rumle kommer på besøg. Der er en tung stemning på værelset. Mathias virker meget afventende, nærmest lidt apatisk. Han virker som en der gør, hvad andre beder ham om. Han ser ud som om, han har behov for at nogen fortæller ham, hvad han skal gøre — måske fordi han ikke selv kan mærke, hvad han har lyst til? Klovnene taler lidt med farmoren, da de kommer ind, og om at Mathias snart har fødselsdag. Farmoren fortæller, at hun også lige har haft fødselsdag. "Ja, det fejrede vi så på hospitalet", sukker hun mismodigt. Det er tydeligt, at hospitaler, sygdom og bekymringer er en stor del af farmorens liv. Mathias siger ikke noget.

Klovnene taler lidt om fødselsdage, og alt det gode der hører til. Pepita tager en lille ske og noget glimmerstøv frem fra sin taske. Hun siger, at når man har fødselsdag, så må man få et ønske opfyldt. Hun giver først Mathias en ske med glimmerstøv, beder ham om at lukke øjnene og tænke på et ønske. Når han er klar til at ønske, skal han puste til glimmerstøvet. Mathias kigger på sin farmor for at få bekræftet, hvad det er, han skal gøre. Han lukker øjnene og puster. Bagefter er det farmorens tur. Hun lukker også øjnene. Der er helt stille i rummet, Mathias kigger på hende, men siger ikke noget. Farmoren puster til glimmerstøvet på den lille bitte ske. Rumle begynder forsigtigt at spille lidt på sin ukulele. De to klovne synger en sang om, at det snart er forår, og mens de synger, forlader de langsomt rummet. Farmoren har et lille smil i øjnene, da de går.

